

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการใช้แบบแผนวิจัยกึ่งทดลองแบบสองกลุ่มวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (Randomized Control Group Pretest-posttest Quasi Experimental Research Design) เพื่อศึกษาผลของการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือ กลุ่มทดลองคือ นักเรียนจำพยาบาลทหารเรือที่ได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิต กลุ่มเปรียบเทียบ คือ นักเรียนจำพยาบาลทหารเรือที่ได้รับการสอนโดยการศึกษาด้วยตนเองจากแผ่นพับ และเอกสารเกี่ยวกับพฤติกรรมกำบังกำการติดเชื้อเอชไอวี มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกำบังกำการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือระหว่างก่อนและหลังการได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิตและเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกำบังกำการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิตกับกลุ่มเปรียบเทียบที่ได้รับการสอนโดยการศึกษาด้วยตนเอง

สมมติฐานการวิจัย

1. หลังการได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิต นักเรียนจำพยาบาลทหารเรือในกลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมกำบังกำการติดเชื้อเอชไอวีสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการสอน
2. หลังการได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิต นักเรียนจำพยาบาลทหารเรือในกลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมกำบังกำการติดเชื้อเอชไอวีสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือปีที่ 2 โรงเรียนพยาบาล กรมการแพทย์ทหารเรือ ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 48 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 24 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ จำนวน 24 คน โดยการจับคู่คะแนนเฉลี่ยสะสม แล้วใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย เครื่องมือใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย

แผนการสอน 4 ชุด คือ 1) การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมกำบังการติดเชื้อเอชไอวีที่เหมาะสม 2) การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) การพัฒนาทักษะการตัดสินใจ 4) การพัฒนาทักษะการปฏิเสธ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามข้อมูลด้านคุณลักษณะประชากร ได้แก่ อายุ สถานะทางการเงินของนักเรียนในแต่ละเดือน สภาพสมรสของบิดาและมารดา และรายได้ต่อเดือนของบิดาและมารดา ลักษณะคำถามเป็นข้อความแบบให้เติมคำตอบและแบบมีตัวให้เลือกตอบ และแบบวัดพฤติกรรมกำบังการติดเชื้อเอชไอวี ประกอบด้วยข้อคำถาม 40 ข้อ ครอบคลุมเนื้อหาการดำเนินชีวิตที่ปลอดภัยเกี่ยวกับเรื่องเพศ และการปฏิบัติเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีในการปฏิบัติกรพยาบาล ของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือซึ่งผู้วิจัยได้สร้างเองโดยการทบทวนวรรณกรรม ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นคำถามที่ให้เลือกตอบแบบปฏิบัติและไม่ปฏิบัติ ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง โดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาการพยาบาล 7 ท่าน ด้านการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ 5 ท่าน และด้านการพยาบาลติดเชื้อ 2 ท่าน โดยใช้เกณฑ์ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่สอดคล้องกันร้อยละ 80 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนจำพยาบาลทหารอากาศ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความเที่ยงโดยคำนวณหาค่าความสอดคล้องภายในตามสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้ 0.79

การดำเนินการทดลอง เริ่มจากภายหลังให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดพฤติกรรมกำบังการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือก่อนสอน 1 สัปดาห์ (Pretest) ต่อจากนั้นกลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิตทั้งหมด 4 แผนการสอน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง จำนวน 8 ครั้ง ครั้งละ 1.5 ชั่วโมง รวมเป็นเวลา 12 ชั่วโมง ก่อนและหลังการสอนในแต่ละแผนการสอน กลุ่มตัวอย่างได้รับการประเมินโดยใช้แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดเชื้อเอชไอวี จำนวน 12 ข้อ แบบทดสอบการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 10 ข้อ แบบทดสอบการพัฒนาทักษะการตัดสินใจ จำนวน 8 ข้อและแบบทดสอบการพัฒนาทักษะการปฏิเสธ จำนวน 8 ข้อ ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบที่ศึกษาด้วยตนเองจะได้รับแผ่นพับและเอกสารประกอบเรื่องพฤติกรรมกำบังการติดเชื้อเอชไอวีและอีก 4 สัปดาห์จะทำการวัดพฤติกรรมกำบังการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือ โดยในระหว่าง 4 สัปดาห์ก่อนการวัดพฤติกรรม หลังการทดลองนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือ ในกลุ่มทดลองได้รับมอบหมายให้ทำรายงานพฤติกรรมกำบังการติดเชื้อเอชไอวีประจำวันเพื่อส่งให้ผู้วิจัยตรวจสอบและทำการแก้ไขหรือปรับพฤติกรรมที่พบว่าไม่ถูกต้อง

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC+ for WINDOWS โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ของคะแนนพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีก่อนและหลังการทดลอง ในกลุ่มเปรียบเทียบและกลุ่มทดลอง จากนั้นจึงมาเปรียบเทียบความแตกต่างก่อนการทดลองและหลังการทดลองในเรื่องพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบด้วยสถิติ Paired samples t-test และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบด้วยสถิติ Independent t-test

สรุปผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิตหลังการทดลอง ($\bar{X} = 37.66$, S.D. = 2.37) สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง ($\bar{X} = 32.08$, S.D. = 2.99) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. พฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือหลังการทดลองในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิต ($\bar{X} = 37.66$, S.D. = 2.37) สูงกว่าของกลุ่มเปรียบเทียบที่ได้รับการสอนโดยการศึกษาด้วยตนเอง ($\bar{X} = 34.13$, S.D. = 3.82) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาผลของการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือ สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังนี้

1. หลังการได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิต นักเรียนจำพยาบาลทหารเรือในกลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการสอน

ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือในกลุ่มทดลอง หลังการทดลองสูงวกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตามตารางที่ 2) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า หลังการได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิต นักเรียนจำพยาบาลทหารเรือในกลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีสูงขึ้นสามารถอภิปรายได้ ดังนี้

การที่หลังการทดลองนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือมีพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้นแสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือของกลุ่มทดลองที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากการได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี ซึ่งในการสอนแต่ละแผนการสอนทั้ง 4 ชุด ได้แก่ การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีที่เหมาะสม การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การพัฒนาทักษะการตัดสินใจและการพัฒนาทักษะการปฏิเสธ กลุ่มทดลองจะได้รับการสอนโดยผ่านการเรียนรู้โดยใช้ตัวแบบตามแนวคิดของแบนดูราซึ่งมีหลักสำคัญในการเรียนรู้ 4 กระบวนการ คือกระบวนการใส่ใจ การเก็บจำ การกระทำและการจูงใจ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมและมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติ การอภิปรายกลุ่มย่อย-กลุ่มใหญ่ การระดมสมอง การได้แสดงบทบาทสมมติและการสาธิตผ่านกระบวนการเรียนรู้โดยเริ่มจากการนำประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาพัฒนาเป็นองค์ความรู้ใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอนที่ได้เสนอไว้ในทักษะชีวิตขององค์การอนามัยโลก (WHO, 1994 : 5 อ้างในนรลักษณ์ เอื้อกิจ, 2541) ลักษณะเนื้อหาและกิจกรรมภายในแผนการสอน จะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการตัดสินใจและทักษะการปฏิเสธเพื่อหาทางออกที่เหมาะสม นอกจากนี้ในขั้นการสร้างความรู้ นี้มีการใช้สื่อประกอบการสอน เช่น วีดิโอเทป เทปเสียง สถานการณ์จำลอง การแสดงบทบาทสมมติ เพื่อให้กลุ่มทดลองมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และทำให้กลุ่มทดลองยอมรับและนำไปสู่พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงสุขภาพเพื่อหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงจากการติดเชื้อเอชไอวี เช่น หลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน เป็นต้น อีกทั้งในแต่ละขั้นของการสอนแต่ละแผนการสอนจะมีการทดสอบความรู้ทั้งก่อนและหลังการสอนทุกแผนการสอน ซึ่งพบว่าในการสอนแต่ละครั้งนักเรียนจำพยาบาลมีการเพิ่มพูนความรู้ทุกครั้ง ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะที่ครบถ้วนทั้ง 3 ด้านคือทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการตัดสินใจและทักษะการปฏิเสธ ทำให้เกิดการพัฒนาทักษะชีวิตจริงและส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีได้ ผลการวิจัยเรื่องนี้เป็นไปตามแนวคิดที่ว่า ทักษะชีวิตศึกษา เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ ทักษะและพฤติกรรม ที่ช่วยให้บุคคลมีความรับผิดชอบต่อชีวิตของตนเองเพิ่มขึ้น โดยการรู้จักเลือกปฏิบัติเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีสุขภาพดี มีความสามารถเพิ่มขึ้นในการต่อต้านแรงกดดันและลดการมีพฤติกรรมเสี่ยงได้ (WHO, 1993 : 7)

นอกจากนี้ในระยะ 4 สัปดาห์ภายหลังจากสิ้นสุดการสอนก่อนการวัดพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี หลังการทดลอง นักเรียนจำพยาบาลทหารเรือในกลุ่มทดลองได้รับการกระตุ้นและเสริมแรงจากผู้วิจัย ให้นำความรู้และทักษะชีวิตที่ได้รับการพัฒนาไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันและทำราย

งานส่งให้ผู้วิจัยทุกอาทิตย์ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวพบว่า กลุ่มทดลองส่วนใหญ่ได้นำทักษะชีวิตด้านต่างๆ ไปใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับเหตุการณ์ ดังนั้นการนำทักษะชีวิตไปใช้อย่างต่อเนื่องจึงส่งผลให้นักเรียนจำพยาบาลทหารเรือ ในกลุ่มทดลองยังคงมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีไปได้ทางที่ดี และอาจจะเป็นพฤติกรรมที่ต่อเนื่องและถาวรตลอดไป หากได้มีการใช้ทักษะชีวิตเหล่านี้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับการศึกษาของสุทธิสารณ์ วัฒนมะโน (2540: 164-165) ซึ่งศึกษาการประยุกต์โปรแกรมทักษะชีวิตเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนชายชั้นมัธยมชั้นปีที่ 3 จังหวัดปราจีนบุรี พบว่าหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรม การป้องกันการโรคเอดส์มากกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. หลังการได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิต นักเรียนจำพยาบาลทหารเรือในกลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบที่ได้รับการสอนโดยการศึกษาด้วยตนเอง

ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือในกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิตสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบที่ได้รับการสอนโดยการศึกษาด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 โดยที่ก่อนได้รับการสอนนักเรียนกลุ่มเปรียบเทียบและกลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีไม่แตกต่างกัน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีคุณลักษณะพื้นฐานใกล้เคียงกันตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อให้มีความคล้ายคลึงกันมากที่สุด แต่เมื่อได้มีการนำการสอนโดยใช้ตัวแบบเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีเข้ามาใช้ทำให้คะแนนพฤติกรรมของกลุ่มทดลองมีค่าสูงกว่ากลุ่มที่ศึกษาด้วยตนเอง เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 4 แผนการสอน เพื่อให้เกิดทักษะชีวิตทั้ง 3 ด้านคือทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการตัดสินใจ และ ทักษะการปฏิเสธ ตามแนวคิดทักษะชีวิตศึกษาของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขและองค์การอนามัยโลก และใช้วิธีการสอนตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยตัวแบบสัญลักษณ์ของ Bandura ร่วมด้วย ทำให้นักเรียนกลุ่มทดลองเกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้ ความเข้าใจและพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีไปในทางที่ดีขึ้น ส่วนในกลุ่มเปรียบเทียบที่ศึกษาด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้มีการแจกแผ่นพับและเอกสารประกอบพฤติกรรม การป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีซึ่งได้รับเพียงความรู้แต่ไม่สามารถส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนเกี่ยวกับทัศนคติหรือพฤติกรรมได้

การเปลี่ยนแปลงความรู้ ความเข้าใจและการมีพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เกิดขึ้นเนื่องจากแผนการสอนที่ผู้วิจัยได้จัดขึ้นร่วมกับการใช้กลวิธีกระบวนการกลุ่มเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทางการเรียนรู้ แทรกเนื้อหาเกี่ยวกับการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ

ต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การพัฒนาทักษะการตัดสินใจและการพัฒนาทักษะการปฏิเสศ ในแต่ละแผนการสอนมีการทำให้นักเรียนได้มีการนำเสนอออกทางหน้าชั้นเรียน การอภิปรายกลุ่มย่อย-กลุ่มใหญ่ การแสดงบทบาทสมมติ การสาธิตผ่านสถานการณ์จำลอง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจมีการถ่ายทอดความรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้เฉพาะอย่างเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ทำตามที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ (สุรีย์ จันทรมณี, 2527) ดังนั้นการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีจึงสามารถส่งผลต่อการมีพฤติกรรมทางสุขภาพที่ดีและนำไปสู่พฤติกรรมที่ลดภาวะเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี สอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัตนา ดอกแก้ว (2539) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องผลการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันโรคเอดส์ ในนักเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดแพร่ เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาทักษะชีวิตเพื่อป้องกันโรคเอดส์ ตามแนวคิดเกี่ยวกับทักษะชีวิตศึกษาขององค์การอนามัยโลก ผลการศึกษาพบว่าภายหลังการทดลองนักเรียนในกลุ่มทดลองมีความรู้เรื่องโรคเอดส์ รวมทั้งมีทักษะชีวิตไปในทางที่ดีขึ้นกว่ากลุ่มเปรียบเทียบที่ศึกษาด้วยตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน

1.1.1 เนื่องจากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะชีวิตโดยใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อที่ดีขึ้น จึงควรมีการนำการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิตไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นๆ เช่น การปฏิบัติการพยาบาลบนคลินิก การพยาบาลทางสูติศาสตร์ และเกี่ยวกับโรคติดต่อหรือการมีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควร เป็นต้น เพื่อให้นักเรียนจำพยาบาลทหารเรือมีพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานในวิชาต่างๆ และการปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยได้ดีขึ้น รวมทั้งการมีพฤติกรรมทางเพศที่ปลอดภัยขึ้น

1.1.2 ควรมีการจัดให้มีการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนกล้าคิด กล้าถาม มีความสนใจกระตือรือร้น อยากมีส่วนร่วมมากขึ้น ทำให้การจัดการเรียนการสอนได้ผลดีไม่น่าเบื่อ และควรนำวิธีการสอนแบบนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในวิชาอื่นๆ เช่น วิชาสังคมศึกษา หรือในวิชาให้คำปรึกษา

1.2 ด้านผู้สอน ผู้สอนในสถาบันการศึกษาต่างๆ ที่ทำการสอนนักเรียน นักศึกษาซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นสามารถนำการสอนแบบนี้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนให้นักเรียนนักศึกษาได้มีการพัฒนาทักษะชีวิตที่จะนำไปสู่การมีพฤติกรรมกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี เช่น ในนักเรียน พลทหาร หรือนักเรียนจำพยาบาลทหารเรือเหล่าอื่น ๆ เป็นต้น

1.3 ด้านผู้เรียน ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทางการเรียน และวิธีการสอนที่กระตุ้นผู้เรียนได้กล้าคิด กล้าถาม กล้าแสดงความคิดเห็น เพื่อประโยชน์ในการเรียนรู้ได้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่าผลของการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีของนักเรียนจำหน่ายยาบาลทหารเรือ มีประโยชน์ต่อวิชาชีพ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะแนวทางในการวิจัยต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยผลของการสอนโดยใช้ตัวแบบในการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีโดยใช้ระยะเวลาศึกษาที่นานขึ้นและเพื่อให้สามารถประเมินได้ว่า ผู้เรียนยังคงมีการคงไว้ซึ่งพฤติกรรมที่ถูกต้องต่อไปหรือไม่

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านอื่นให้แก่แก่นักเรียนจำหน่ายยาบาลทหารเรือ นอกเหนือจากทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการตัดสินใจและทักษะการปฏิเสธ เช่น ทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การสื่อสาร และการจัดการความเครียด เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย